

Állandó harckészültségben

Jelen írásom címében használt fogalom mibenléte nem ismeretlen e sorok olvasói előtt, de tartalma – úgy vélem – nem mindenkinek ugyanazt jelenti. Ugyanez vonatkozik a „fokozott harckészültség” és „teljes harckészültség” fogalmakra is. A „fokozott” és a „teljes” fogalmak meghatározása mindig egyértelmű volt, hisz előjáró által jóváhagyott tervek tartalmazták az elrendelésük esetén végrehajtandó feladatokat. Az „állandó” azt jelentette a gyakorlatban, hogy minden időben készen kellett lenni valamilyen feladat végrehajtására. És itt a „valamilyen” fogalommal van probléma. Ez a helyzet – néhány szakterület mellett – kiemelten vonatkozott reánk, híradókra.

Amikor e témáról gondolataimat „papírra vetem”, olyan katonai magasabbegységről írok, amelynek a mozgósítás elrendelésétől számított huszonnégy óra (M-1-24) végén kellett képesnek lennie a helyőrséget elhagyva elindulni a megszabott feladat végrehajtására. Ezen időintervallum azonban csak a háborús feladatokra vonatkozott. Alapvetően a híradó eszközök is háborús körülményekre „lettek kitalálva”.

Biztos ez? (A facebookon ide egy nevető szmájlit kellene beszúrnom!)

Többek között a magasabbegységet kiszolgáló híradó zászlóaljnak voltak BTR-50PU, azaz „lánctalpas páncélozott vezetési pont” híradó eszközei is. Az elnevezése magáért beszél, meghatározza az eszközzel végrehajtandó feladatokat.

Az „állandó harckészültség” viszonyai között azonban akadnak más feladatok is. Az alföld közepén diszlokáló magasabbegységünk híradó zászlóaljának BTR –50PU-ja ilyen „más feladatot” hajtott végre, amikor szélsőséges téli hóviszonyok között más eszközökkel járhatatlan úton kellett megközelíteni egy Bugac környéki tanyát, ahonnan vajúdó kismamát kellett kórházba szállítani. „Teljes harckészültség” az eszköz vezetőjének, parancsnokának és a híradó zászlóalj egészségügyi tiszthelyettes hölgyének és irány Bugac. Mire a páncélozott vezetési pont visszaúton találkozott a járható út végéig közlekedő mentőautóval – amely közben útba indult, - már a parancsnoki asztalon levezetett szülés „eredményét” is átvehette a mentőautó személyzete. Ilyen „híradó feladat” is előfordult. Egyébként ezen eszköz és állománya gyakran közreműködött a havazás miatt járhatatlan alföldi utakon elakadt gépkocsik és utasaik mentésében.

A következő „sztori” e sorok írójának személyéhez kötődik, aki az adott időben a jelzett magasabbegység híradó szolgálatának vezetője volt.

A magasabbegységünknek az állandó harckészültség időszakában árvízvédelmi készenléti feladatai is voltak. Ennek érdekében három alárendelt egysége az árvíz által esetlegesen veszélyeztetett területek védelmére a békében meglévő állomány mellett ezer-ezer fő mozgósítására is felkészült, melynek során a behívottaknak az elrendeléstől számítva négy órán belül – ugyanúgy, mint az alapfeladatból adódó mozgósítás elrendelése esetén - be kellett vonulnia. A védekezéssel kapcsolatos munkák vezetésére a magasabbegység parancsnoka operatív csoporttal a veszélyeztetett területen hozott létre vezetési pontot az

alárendeltek irányítására és a vízügyi szakszervekkel történő együttműködésre, természetesen a híradó állomány és eszközök meghatározó részvételével.

E sorok írója az „állandó harckészültség” szellemének megfelelően lakásán az éjszakai pihenés feladatára felkészülve a Kossuth rádión a huszonkét órás hírek hallgatása során – ekkor még a közszolgálati rádió rendszeresen közvetített a folyók víz helyzetéről, hajózhatóságáról, stb. – arra eszmélt, hogy a Tiszán árvízveszély van kialakulóban. A gondolkodás és eszmélés rövid ideig tartott, ágyból felpattanva, feleségét három szóval tájékoztatva útra készen állott és rövid időn belül a laktanyában volt. Az alegységszolgálatok elérhetően rendelkeztek az árvízvédelmi rendeltetésű híradás érdekében készült tervekkel, melyek naprakészségénél az ellenőrzésnél kifogásolható dolgok – kijelölt személyi állomány elérhetőség, eszközök, anyagok megléte - voltak tapasztalhatóak.

A berendelt zászlóalj hadtápfőnök - a megbízott zászlóaljparancsnok a helyőrségen kívül, távol lakott - és híradó századparancsnokok eligazítása a hiányosságok kijavítása érdekében huszonhárom óra harminc perc körül megtörtént, s megkezdték a feladatok végrehajtását.

E sorok írója – pihenésének folytatása érdekében – lakására távozott. Másnap reggel a zászlóalj parancsnoka tájékoztatta, hogy a kijelölt állomány az éjszaka folyamán árvízvédelemre elvonult. Mintegy két hétig voltak távol.

Így működött nálunk az „állandó harckészültség”. Egyébként a nap bármely időpontjában egy esetleges háborúval összefüggő feladat esetén – szerencsére csak gyakorlás során - az első híradó részlegeknek – operatív csoport, vezetési pont előkészítő részlegek – harminc perc után a menetrendben meghatározottaknak megfelelően el kellett hagyni állandó elhelyezési körletüket s az adott helyszíneken el kellett kezdeni feladatukat. Volt ezeknél bonyolultabb „béke” feladatunk is, leírása önálló cikket igényel.

Szabó Miklós nyá. alezredes